

**KOSZORÚZÁS KONKOLY THEGE MIKLÓS HALÁLÁNAK
100. ÉVFORDULÓJÁN
WREATHING OF THE TOMB OF MIKLÓS KONKOLY THEGE
ON THE 100TH ANNIVERSARY OF HIS DEATH**

Németh Ákos

Magyar Meteorológiai Társaság, 1024 Budapest, Kitaibel P. u. 1., nemeth.a@met.hu

Összefoglalás. Konkoly Thege Miklós a Magyar Királyi Országos Meteorológiai és Földmágnassági Intézet 5. igazgatója, a neves csillagász, az Ógyallai Obszervatórium alapítója száz évvel ezelőtt, 1916. február 19-án hunyt el. Ebből az alkalomból az azóta is működő ógyallai intézet és a Konkoly Thege Társaság megemlékezést szervezett a Konkoly Thege sírkápolnában, majd utána megkoszorúzták Konkoly Thege Miklós sírját. Az írás röviden összefoglalja a megemlékezés mozzanatait.

Abstract. Miklós Konkoly Thege the 5. Director of Hungarian Royal Meteorological and Geomagnetism Institute (nowadays Hungarian Meteorological Service) and renowned astronomer, the founder of Ógyalla Observatory (nowadays Slovak Central Observatory Hurbanovo) hundred years ago, 19 February 1916 passed away. On this occasion the Hurbanovo Observatory working since then and Konkoly Thege Society organized a commemoration in the Konkoly Thege sepulchral chapel, they laid a wreath on Miklós Konkoly Thege's grave then. The writing shortly summarizes the moments of the commemoration.

2016. február 17-én a szlovákiai Ógyallán (Hurbanovo) koszorúzással egybekötött megemlékezést tartottak Konkoly Thege Miklós halálának 100. évfordulóján. Ladislav Druga, a Konkoly Thege Miklós Társaság elnöke meghívásának eleget téve a hazai meteorológus közösséget *Radics Kornélia*, az Országos Meteorológiai Szolgálat elnök asszonya, *Buda István*, az OMSZ gazdasági elnökhelyettese, valamint *Dunkel Zoltán*, a Magyar Meteorológiai Társaság elnöke és *Németh Ákos*, az MMT főtitkára képvisel-

ték. Konkoly Thege Miklós 1890–1911 között volt a Meteorológiai és Földdelejtességi Magyar Királyi Központi Intézet (későbbi elnevezésében a Magyar Királyi Országos Meteorológiai és Földmágnassági Intézet – OMFI) igazgatója. Irányítása alatt az Intézet a kezdeti 7 főről 31-re növelte dolgozóinak létszámát. A meteorológiai állomáshálózatban hihetetlen bővülést ért el, nyugdíjba vonulásakor az akkori Magyarország 1434 pontjáról küldtek adatokat a központba. 1896-ben létrehozta a Prognózis Osztályt,

Marián Vidovenec a hurbanovoi Obszervatórium igazgatója

Martin Benko az SHMU főigazgatója

Bartha Lajos előadása (Léggör 61, 10-11)

A Felvidéki himnusz előadója

ahonnan eleinte 130, később már 300 vidéki távirda segítségével országszerte terjesztették a napi előrejelzéseket. 1896-ban az Intézet önálló pavilonnal jelent meg az Ezredévi Kiállításon. A kiállításon bemutatott műszereket később Ógyallára vitte és az obszervatóriumban állította ki. Ez a gyűjtemény tekinthető a ma is működő Meteorológiai Múzeum elődjének. Konkoly Thege Miklós az Intézetet 1892-ben a Fő utcába, majd a ma is használt Kitaibel Pál utcai székházba költöztette. A koszorúzást rövid megemlékezés előzte meg a családi síremlék melletti kápolnában. Az ünnepi program keretét a helyi gyermekkórus műsora adta. Az ünnepi beszédek sorát *Marián Vidovenec*, a

ban is az elsők között hozta létre a Csillagászati Obszervatóriumot, s mindezt magánvagyonából tette. Ahogy a polgármester asszony fogalmazott: „Azok közé az emberek közé tartozott, aki nemcsak szemlélője volt a történéseknek, hanem maga is formálta őket”. A megemlékezést *Martin Benko*, a Szlovák Hidrometeorológiai Intézet főigazgatója folytatta, aki Konkoly Thege Miklós meteorológiában betöltött szerepét hangsúlyozta, megemlítve az ógyallai meteorológiai obszervatóriumot. Az ünnepi megemlékezést *Bartha Lajos* csillagásztörténész zárta, aki magával ragadó lelkesedéssel mesélt Konkoly Thege Miklós életének ismert és kevésbé ismert mozzanatairól. Elő-

Az ógyallai iskola szlovák kórusa

A Konkoly Thege mauzóleum és sírkápolna

A magyar küldöttség (Buda, Radics, Dunkel, Németh)

A Konkoly Thege mauzóleum és a megemlékezés virágai

Konkoly Thege által 1871-ben alapított obszervatórium jogutódjának tekinthető ógyallai Szlovák Központi Csillagvizsgáló vezérigazgatója kezdte, aki gondolatait magyar nyelven osztotta meg az emlékező közönséggel. Kiemelte, hogy Konkoly Thege örökségéhez úgy tudnak hűek maradni, ha ma is a legkorszerűbb berendezéseket szerzik be, igyekeznek minél jobb munkát végezni és törekednek arra, hogy a csillagvizsgálót minél szélesebb körben ismertté és vonzóvá teszik. Őt Ógyalla polgármester asszonya, *Basternák Ildikó* követte, aki az előzetes megbeszéléseknek megfelelően szlovák nyelven méltatta a város híres polgárát. Kiemelte, hogy Ógyalla sokat köszönhet Konkoly Thegének, hiszen 1869-ben európai viszonylat-

adásának kézirata a *LÉGKÖR* jelen számának 10–11. oldalán olvasható. Megemlékezéséből egy fontos gondolatot kiemelve: „Konkoly Thege Miklós legnagyobb érdeme talán az, hogy széleskörű ismereteit, felfedezéseit nem tartotta meg magának, arra törekedett, hogy minél szélesebb körben megossza őket másokkal.” A megemlékezések után az ógyallai iskolások adtak szlovák és magyar műsort. Az ünnepi műsort követően az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Magyar Meteorológiai Társaság is egy-egy koszorút helyezett el Konkoly Thege Miklós síremlékénél. A koszorúzáson a Konkoly Thege családon kívül sok magyarországi és szlovákiai csillagászati intézet, egyesület is képviseltette magát.